

Sytuacja na rynku kredytowym
wyniki ankiety do przewodniczących
komitetów kredytowych

II kwartał 2013

Podsumowanie wyników ankiety

Kredyty dla przedsiębiorstw

- Polityka kredytowa: brak istotnych zmian kryteriów kredytowych; zaostrzenie większości warunków, przede wszystkim w zakresie kosztów kredytów i okresu kredytowania.
- Popyt na kredyt: niewielki spadek popytu na kredyty dla dużych przedsiębiorstw.
- Oczekiwania na II kwartał 2013 r.: zaostrzenie polityki kredytowej, najsilniejsze w segmencie MSP; niewielki spadek popytu na kredyty długoterminowe dla dużych przedsiębiorstw.

Kredyty mieszkaniowe

- Polityka kredytowa: brak istotnych zmian kryteriów i warunków kredytowych.
- Popyt na kredyt: istotny spadek popytu na kredyty.
- Oczekiwania na II kwartał 2013 r.: niewielkie złagodzenie polityki kredytowej i brak zmian popytu na kredyty (odpowiedzi zróżnicowane).

Kredyty konsumpcyjne

- Polityka kredytowa: brak istotnych zmian kryteriów; obniżka marż.
- Popyt na kredyt: brak istotnych zmian popytu na kredyty.
- Oczekiwania na II kwartał 2013 r.: istotne złagodzenie polityki kredytowej i istotny wzrost popytu na kredyty.

Ankietowane banki nie dokonały istotnych zmian kryteriów kredytowych w I kwartale 2013 r.

W segmencie kredytów dla przedsiębiorstw w dalszym ciągu zaostrzeniu podlegały warunki udzielania kredytów, głównie w zakresie kosztów kredytowych. Zdaniem banków wynikało to przede wszystkim z niekorzystnych prognoz sytuacji gospodarczej oraz obniżki stóp NBP. Mimo braku istotnych zmian popytu na kredyty dla przedsiębiorstw w porównaniu z poprzednim kwartałem, zdecydowanie wzrósł odsetek banków, które wśród czynników wpływających na popyt wymieniają obniżone zapotrzebowanie na finansowanie inwestycji.

Zgodnie z oczekiwaniami wyrażonymi w poprzedniej edycji ankiety, banki odnotowały spadek popytu na kredyty mieszkaniowe. Odsetek banków, które udzieliły takiej odpowiedzi, był najwyższy od I kwartału 2009 r. Zdaniem banków, oprócz zmian sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych i prognoz odnośnie sytuacji na rynku mieszkaniowym, wpływ na obniżenie się popytu miało zakończenie programu „Rodzina na swoim”.

Po raz pierwszy od roku banki dokonały obniżek marż na kredytach konsumpcyjnych. W ich opinii, złagodzenie związane było przede wszystkim ze zmianami popytu na ten rodzaj kredytów oraz obniżką stóp NBP. Banki deklarują kontynuację łagodzenia polityki kredytowej w tym segmencie w nadchodzącym kwartale i oczekują istotnego wzrostu popytu.

Syntetyczne wyniki ankiety

Celem ankiety jest określenie kierunku zmian polityki kredytowej, tj. kryteriów i warunków udzielania kredytów, a także zmian popytu na kredyty w polskim systemie bankowym. Kryteria udzielania kredytów są rozumiane jako ustalone przez bank minimalne standardy zdolności kredytowej, jakie musi spełnić kredytobiorca, aby uzyskać kredyt. Warunki udzielania kredytów są to cechy umowy kredytu uzgadniane przez bank i kredytobiorcę, w tym marża odsetkowa, pozaodsetkowe koszty kredytu, maksymalna kwota kredytu, wymagane zabezpieczenia i maksymalny okres kredytowania.

Ankieta została skierowana do przewodniczących komitetów kredytowych banków. Uzyskane odpowiedzi mogą nie uwzględniać stanowiska innych pionów banku niż pion kredytowy. Ankieta została przeprowadzona na przełomie marca i kwietnia 2013 r. **wśród 27 banków, których łączny udział należności od przedsiębiorstw i gospodarstw domowych w portfelu sektora bankowego wynosi 81%.**

Agregacja danych, które posłużyły do prezentacji wyników, polegała na policzeniu ważonych struktur procentowych odpowiedzi oraz procentu netto, czyli różnicy między strukturami obrazującymi przeciwne tendencje. Zgodnie z przyjętą metodyką, słowa określające ilość (większość, połowa, znaczący, istotny odsetek banków, etc.) odnoszą się do ważonych struktur procentowych, a nie do liczby banków. Wyrażenie „większość banków” należy więc rozumieć jako „ważona aktywnością większość banków”. Szczegóły dotyczące metodyki obliczeń przedstawiono w załączniku nr 1.

Jeżeli nie zaznaczono inaczej, przytaczane w tekście liczby oznaczające banki raportujące daną zmianę polityki kredytowej bądź popytu na kredyt odnoszą się do procentu netto.

Poniżej przedstawiono tendencje w zakresie stosowanej przez banki polityki kredytowej oraz kształtowania się popytu w I kwartale 2013 r., jak również przewidywania banków na II kwartał 2013 r.

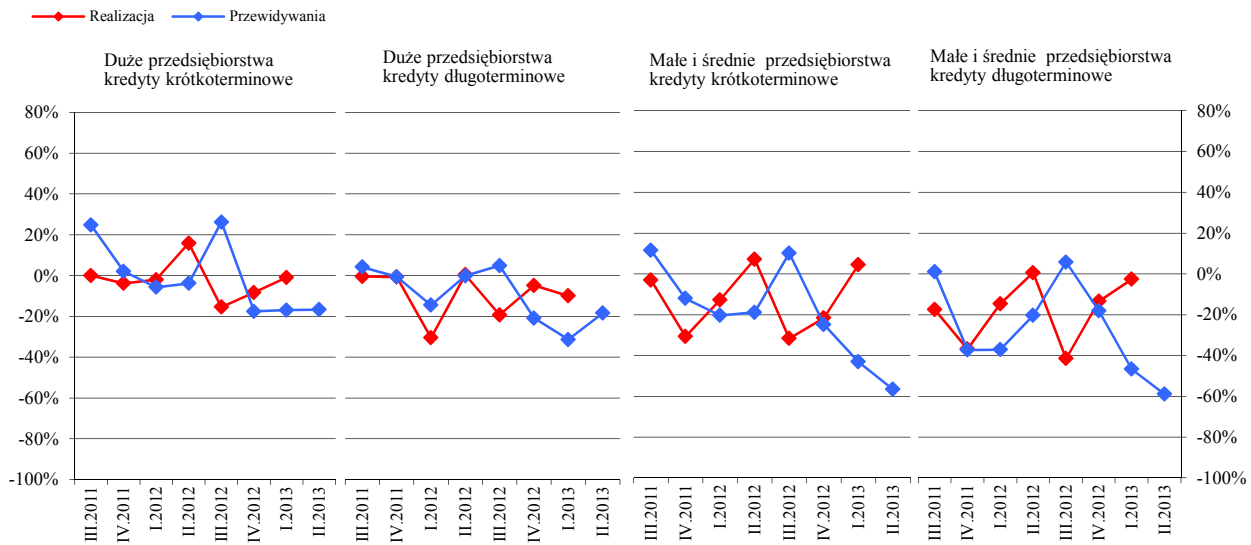
Kredyty dla przedsiębiorstw

Większość ankietowanych banków nie zmieniła kryteriów kredytowych dla przedsiębiorstw w I kwartale 2013 r. (zob. wykres 1). W ujęciu netto niewielkie zaostrzenie polityki kredytowej dotyczyło kredytów długoterminowych dla dużych przedsiębiorstw (procent netto około -10%). Banki, które zadeklarowały złagodzenie lub zaostrzenie kryteriów kredytowych określiły je jako nieznaczne¹.

W poprzedniej edycji ankiety banki zapowiadały zaostrzenie kryteriów kredytowych we wszystkich kategoriach kredytów dla przedsiębiorstw, w szczególności w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw.

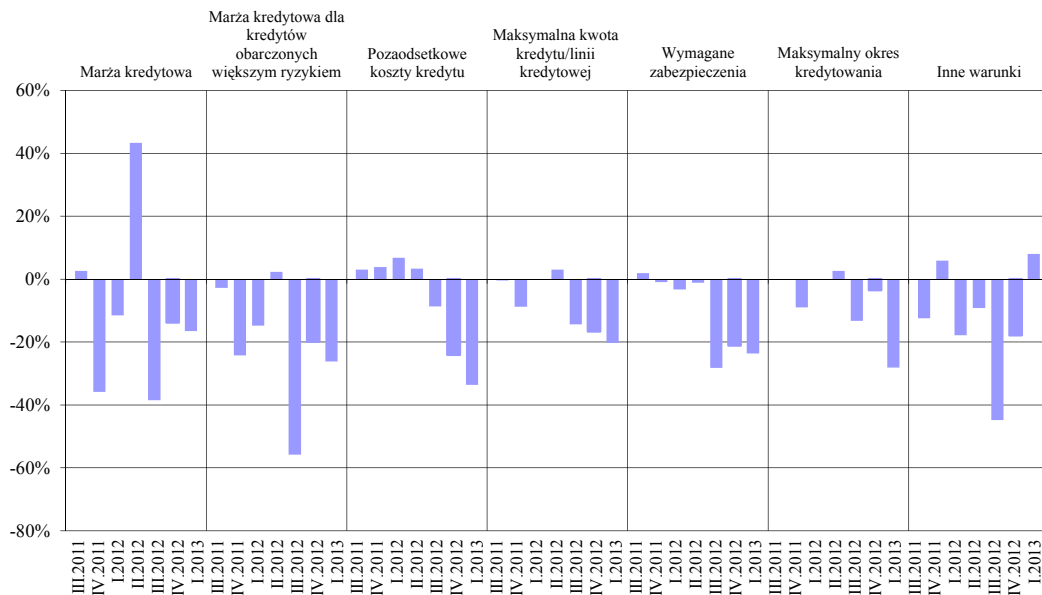
¹ Banki dysponują możliwością gradacji zmian kryteriów (warunków) udzielania kredytów. W ankiecie banki wybierają spośród opcji: kryteria (warunki) zostały znacznie zaostrzone, kryteria (warunki) zostały nieznacznie zaostrzone, kryteria (warunki) nie zostały zmienione, kryteria (warunki) zostały nieznacznie złagodzone, kryteria (warunki) zostały znacznie złagodzone.

Wykres 1
Kryteria udzielania kredytów dla przedsiębiorstw

Uwaga: wykresy zawarte w niniejszym opracowaniu przedstawiają procent netto. Dodatnią wartość procentu netto należy interpretować jako złagodzenie polityki kredytowej lub wzrost popytu na kredyty, a ujemną wartość procentu netto – jako zaostrzenie polityki kredytowej lub spadek popytu na kredyty. Szczegółowy opis metodyki obliczeń zawiera Załącznik 1.

Wykres 2
Warunki udzielania kredytów dla przedsiębiorstw

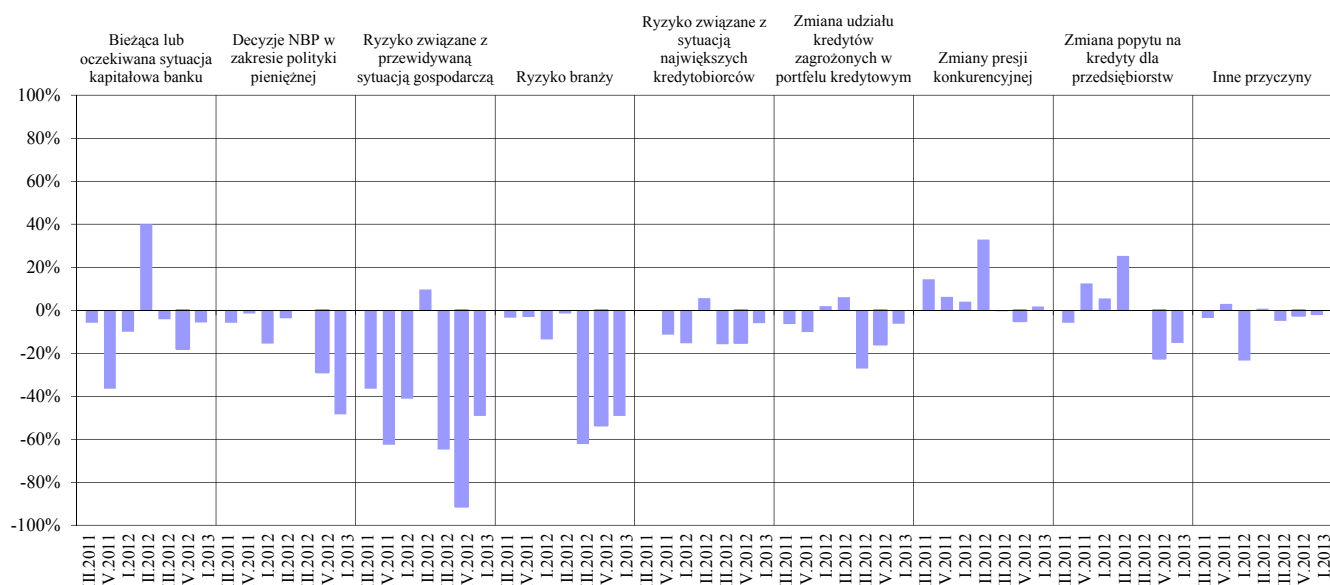

W I kwartale 2013 r. banki po raz kolejny zaostrzyły większość warunków udzielania kredytów dla przedsiębiorstw (zob. wykres 2). Około jedna trzecia banków podwyższyła pozaodsetkowe koszty kredytu, zaś około 28% banków skróciło maksymalny okres kredytowania. Zaostrzenie warunków dotyczyło również marż pobieranych od kredytów obciążonych wyższym ryzykiem i kredytów ogółem (procent netto odpowiednio około

-26% i -17%), wymaganych zabezpieczeń (procent netto około -24%) oraz maksymalnej kwoty kredytu (procent netto około -20%). Pojedyncze banki deklarowały złagodzenie warunków nieuwzględnionych w ankiecie (procent netto 8%), zaliczając do nich ułatwienia procedur kredytowych w zakresie wymaganych dokumentów².

W porównaniu z poprzednim kwartałem obniżył się odsetek banków uzasadniających zaostrzenie polityki kredytowej podwyższonym ryzykiem przyszłej sytuacji gospodarczej (procent netto około -49%, zob. wykres 3). Zbliżony odsetek banków do głównych przyczyn zaostrzenia polityki kredytowej zaliczył wzrost ryzyka poszczególnych branż oraz decyzje NBP w zakresie polityki pieniężnej. Zdaniem banków podwyższone ryzyko kredytowe charakteryzowało w szczególności branżę budowlaną, transportową i motoryzacyjną, jak również handel detaliczny, przemysł stalowy i branżę związaną z energią odnawialną. Wśród banków, które wymieniły ten czynnik, około 43% określiło jego wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej jako znaczny³. Pozostałe czynniki nie miały zdaniem banków istotnego wpływu na politykę kredytową wobec przedsiębiorstw.

Wykres 3
Przyczyny zmian polityki kredytowej

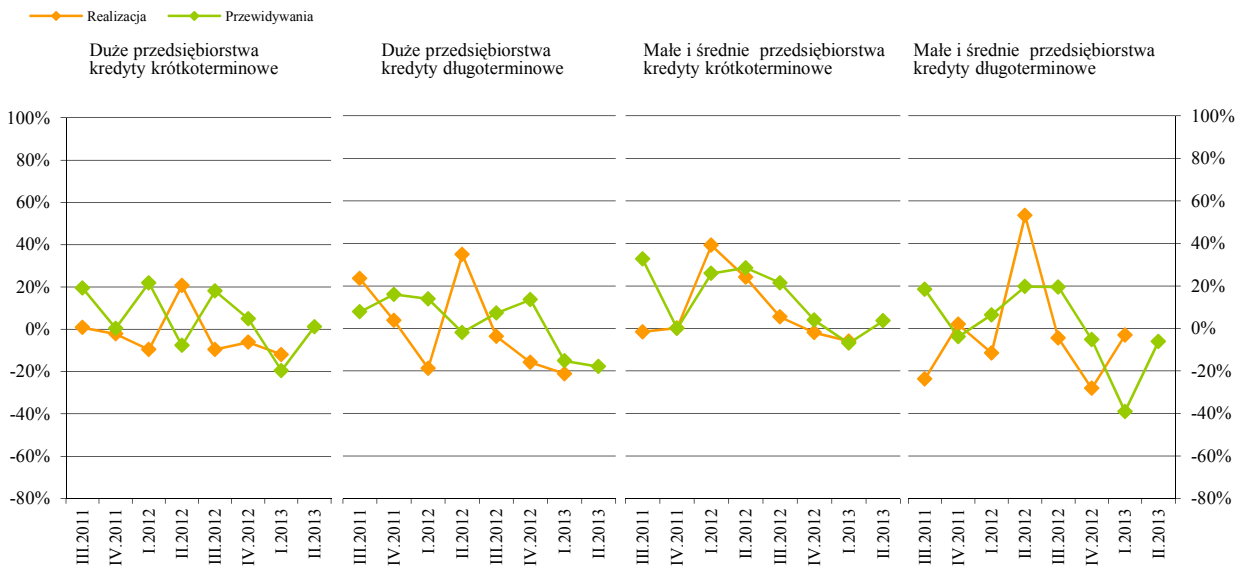

Większość ankietowanych banków nie odczuła zmian popytu na kredyty ze strony przedsiębiorstw (zob. wykres 4). W ujęciu netto niższy popyt dotyczył kredytów dla dużych przedsiębiorstw, w szczególności długoterminowych (procent netto około -21%). Obserwowane zmiany popytu były zgodne z przewidywaniami banków sformułowanymi na koniec IV kwartału 2012 r. Wyjątek stanowiły kredyty długoterminowe dla małych i średnich przedsiębiorstw, w przypadku których banki oczekiwały istotnego spadku popytu w I kwartale 2013 r.

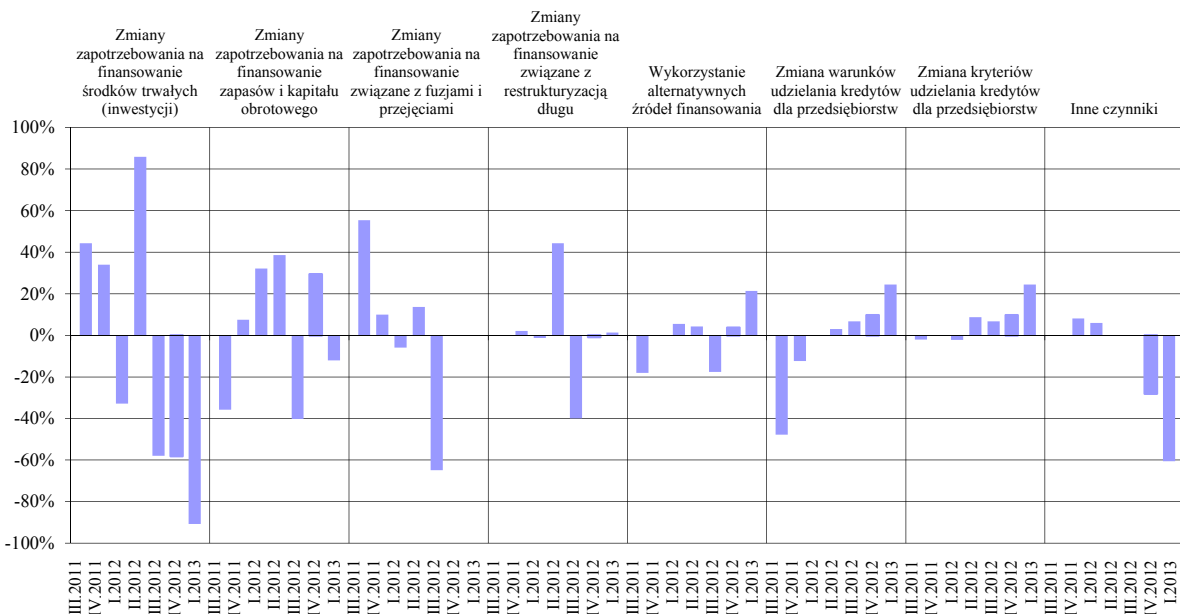
² Zgodnie z definicją stosowaną w ankiecie, wymienione przez banki przykłady zaostrzenia polityki kredytowej dotyczą kryteriów udzielania kredytów. Ze względu na ich błędną klasyfikację przez banki, na wykresie 2 zostały przedstawione w kategorii „Inne warunki”.

³ Banki dysponują możliwością gradacji siły wpływu poszczególnych czynników na zmiany polityki kredytowej. W ankiecie banki wybierają spośród opcji: znaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej, nieznaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej, brak wpływu na zmiany polityki kredytowej, nieznaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej, znaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej.

Wykres 4
Popyt na kredyt dla przedsiębiorstw

Wykres 5
Przyczyny zmian popytu na kredyt dla przedsiębiorstw

W opinii banków niższy popyt na kredyty ze strony przedsiębiorstw wynikał przede wszystkim ze zmniejszonego zapotrzebowania na finansowanie środków trwałych i inwestycji (procent netto około -91%, zob. wykres 5). Około 60% banków wskazało również na czynniki nieuwzględnione w ankiecie, wymieniając wśród nich negatywne konsekwencje spowolnienia gospodarczego.

Banki, które odczuły wzrost popytu, tłumaczyły go przede wszystkim złagodzeniem polityki kredytowej wobec przedsiębiorstw. Na zmiany warunków i kryteriów udzielania kredytów wskazało po około 25% ankietowanych banków. Około jedna piąta banków zaliczyła do czynników wpływających na wzrost popytu zmiany w wykorzystaniu przez przedsiębiorstwa alternatywnych źródeł finansowania. W ich opinii szczególnie istotne było

ograniczenie dostępności finansowania za pomocą kredytów w innych bankach oraz emisji akcji (w obydwu przypadkach odpowiedzi takiej udzieliło około 47% *ogółu* banków).

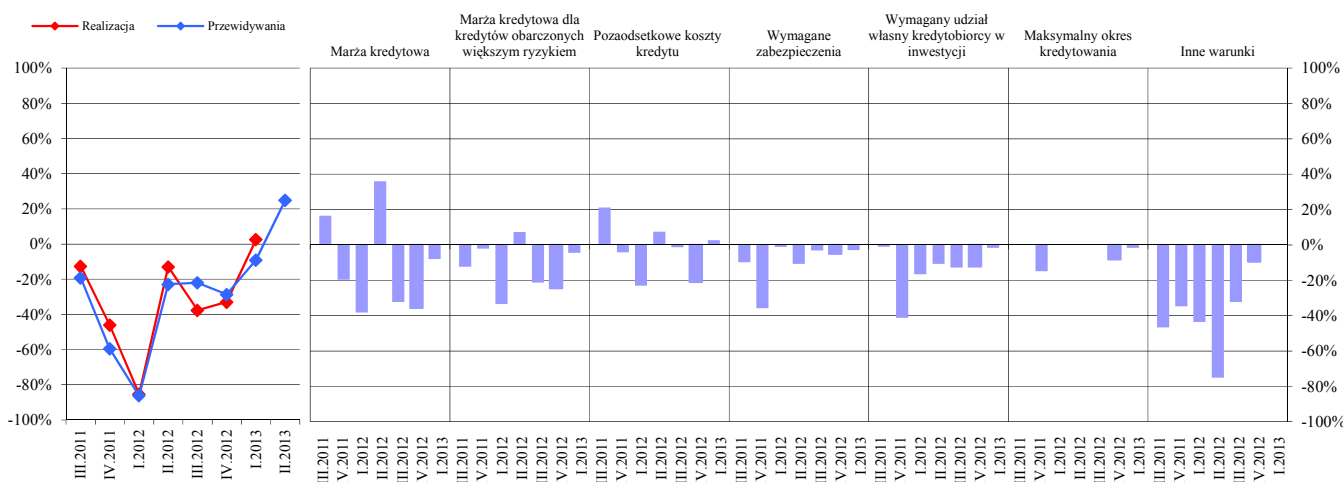
Ponad połowa ankietowanych banków przewiduje zaostrzenie polityki kredytowej wobec małych i średnich przedsiębiorstw w II kwartale 2013 r. (zob. wykres 1). W przypadku kredytów krótkoterminowych odpowiedzi takiej udzieliło około 57% banków, zaś w przypadku kredytów długoterminowych około 59%. Zaostrzenie polityki kredytowej w segmencie dużych przedsiębiorstw planuje zdecydowanie mniejszy odsetek banków – procent netto odpowiedzi dla kredytów krótkoterminowych i długoterminowych wyniósł odpowiednio około -17% i około -18%.

Większość banków nie spodziewa się istotnych zmian popytu na kredyty dla przedsiębiorstw w II kwartale 2013 r. (zob. wykres 4). W ujęciu netto banki oczekują niewielkiego obniżenia popytu na kredyty długoterminowe dla dużych przedsiębiorstw (procent netto około -18%).

Kredyty mieszkaniowe dla gospodarstw domowych

Większość ankietowanych banków nie dokonała zmian kryteriów udzielania kredytów mieszkaniowych w I kwartale 2013 r. (zob. wykres 6). Odpowiedzi takiej udzieliło około 89% ogółu banków, co było zgodne z oczekiwaniami wyrażonymi przez banki w poprzedniej edycji ankiety.

Wykres 6
Kryteria i warunki udzielania kredytów mieszkaniowych

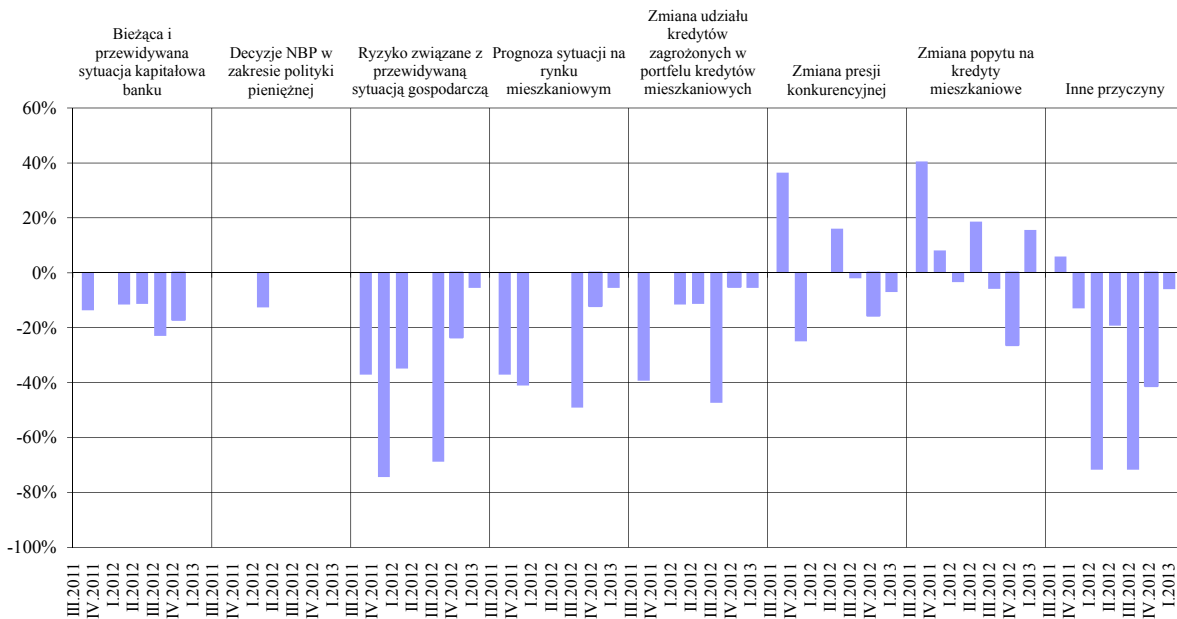

Brak istotnych zmian polityki kredytowej w I kwartale 2013 r. dotyczył również warunków udzielania kredytów mieszkaniowych. W ujęciu netto największy odsetek banków zadeklarował zaostreżenie w zakresie pobieranych marż (procent netto około -8%), jednak odpowiedzi były zróżnicowane: 18% ogółu banków zdecydowało się na złagodzenie tego warunku. Pozostałe warunki kredytowania w segmencie kredytów mieszkaniowych nie uległy istotnym zmianom.

Pojedyncze banki, które złagodziły politykę kredytową, tłumaczyły to przede wszystkim zmianami popytu na kredyty mieszkaniowe (procent netto około 16%, zob. wykres 7). Mimo, że w ujęciu netto pozostałe czynniki nie miały istotnego znaczenia dla polityki kredytowej w I kwartale 2013 r., struktura odpowiedzi wskazuje na zmiany presji konkurencyjnej w sektorze kredytów mieszkaniowych. W opinii około jednej czwartej ogółu banków presja konkurencyjna ze strony innych banków przyczyniła się do złagodzenia polityki kredytowej, zaś około połowa ogółu banków uznała ten czynnik za przyczynę zaostreżenia kryteriów i warunków udzielania kredytów mieszkaniowych.

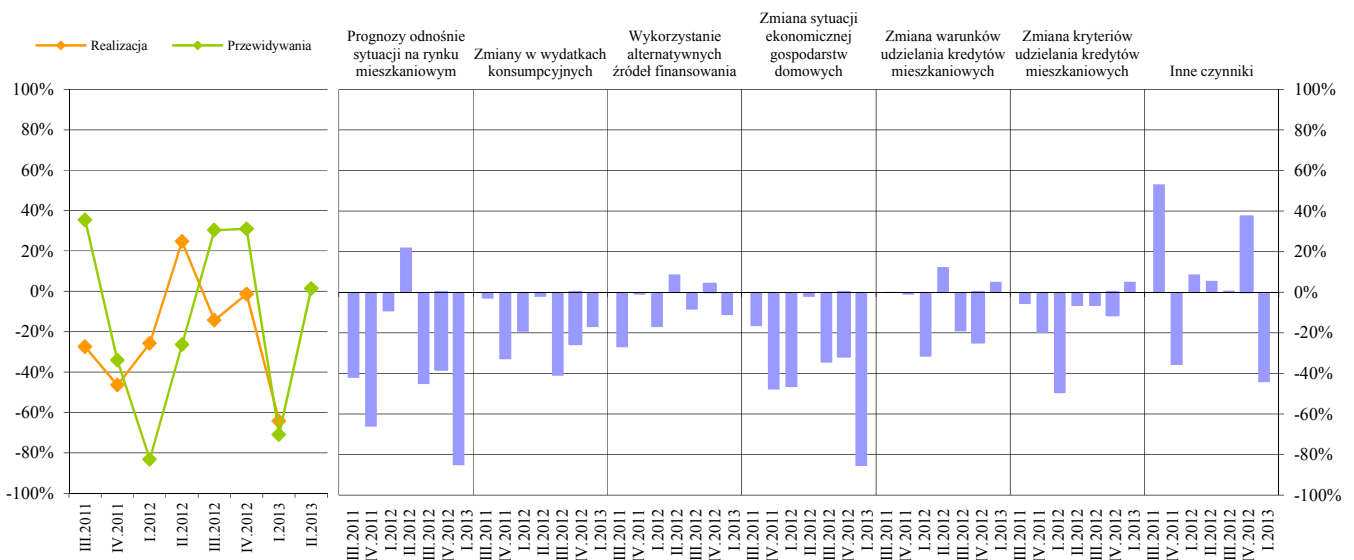
Większość banków odczuła spadek popytu na kredyty mieszkaniowe w I kwartale 2013 r. (procent netto około -64%, zob. wykres 8). Jedna trzecia banków, które udzieliły takiej odpowiedzi, określiła obniżenie popytu jako znaczne. Odpowiedzi banków były zgodne z oczekiwaniami sformułowanymi w poprzedniej edycji ankiety.

Wykres 7
Przyczyny zmian polityki kredytowej – kredyty mieszkaniowe

Do głównych przyczyn niższego popytu na kredyty mieszkaniowe banki zaliczyły pogorszenie sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych i prognozy odnośnie sytuacji na rynku mieszkaniowym (procent netto odpowiednio około -86% i około -85%). Banki wskazywały również na czynniki nieuwzględnione w ankiecie (procent netto około -44%), wymieniając przede wszystkim efekt zakończenia programu „Rodzina na swoim”. Dodatkowo, w opinii banków, wpływ na spadek popytu miały zmiany w wydatkach konsumpcyjnych gospodarstw domowych (procent netto około -17%) oraz wykorzystanie alternatywnych źródeł finansowania (procent netto około -11%), wśród których banki wymieniły przede wszystkim kredyty z innych banków. Pozostałe czynniki nie miały istotnego wpływu na kształtowanie się popytu na kredyty mieszkaniowe.

Wykres 8
Popyt na kredyty mieszkaniowe i przyczyny jego zmian

W ujęciu netto około jedna czwarta banków planuje złagodzenie polityki kredytowej w segmencie kredytów mieszkaniowych w II kwartale 2013 r. (zob. wykres 6). Jednocześnie około 72% ogółu banków nie przewiduje żadnych zmian w tym zakresie.

Większość banków nie oczekuje zmian popytu na kredyty mieszkaniowe w nadchodzącym kwartale (zob. wykres 8). Odpowiedzi były jednak zróżnicowane – wzrostu popytu spodziewa się około 19% ogółu banków, zaś spadku około 17% ogółu banków.

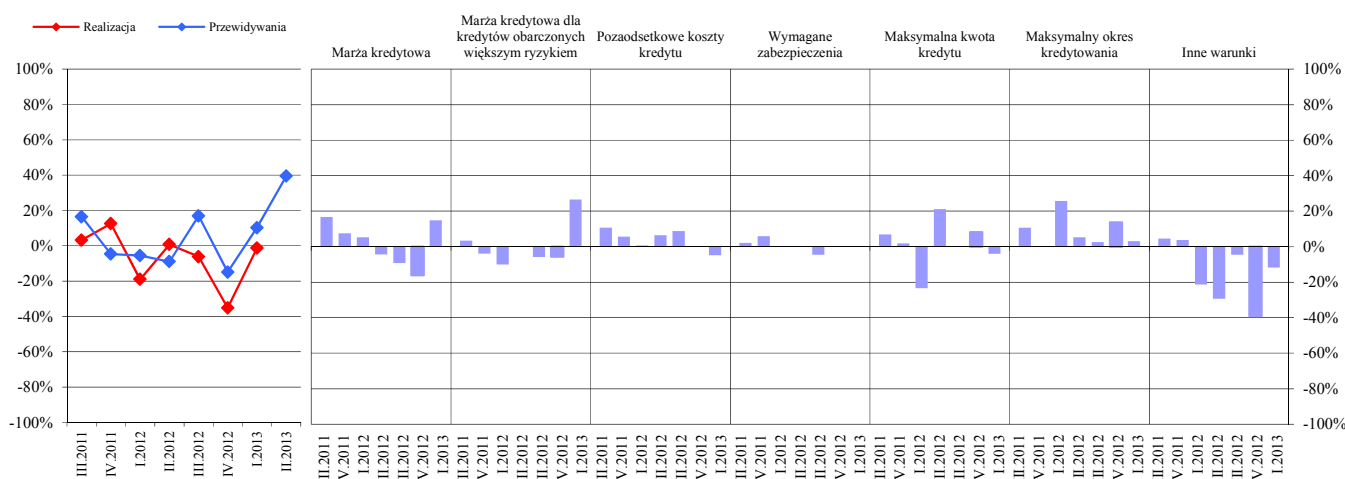
Kredyty konsumpcyjne dla gospodarstw domowych

W I kwartale 2013 r. banki nie dokonały istotnych zmian kryteriów udzielania kredytów konsumpcyjnych (zob. wykres 9). Brak zmian kryteriów kredytowych w tym segmencie zadeklarowało około 82% ogółu ankietowanych banków. Odpowiedzi banków były zgodne z przewidywaniami wyrażonymi w poprzedniej edycji ankiety.

Po raz pierwszy od czterech kwartałów banki obniżyły marże na kredytach konsumpcyjnych. W przypadku kredytów obarczonych wyższym ryzykiem złagodzenie w tym zakresie zadeklarowało około 27% banków, zaś w przypadku kredytów konsumpcyjnych ogółem, około 15% banków. Jednocześnie ankietowane banki dokonały zaostrzenia warunków nieuwzględnionych w ankiecie (procent netto około -12%), zaliczając do nich zmiany w zakresie procedur oceny zdolności kredytowej klientów⁴. Pozostałe warunki udzielania kredytów konsumpcyjnych nie uległy istotnym zmianom.

Wykres 9

Kryteria i warunki udzielania kredytów konsumpcyjnych

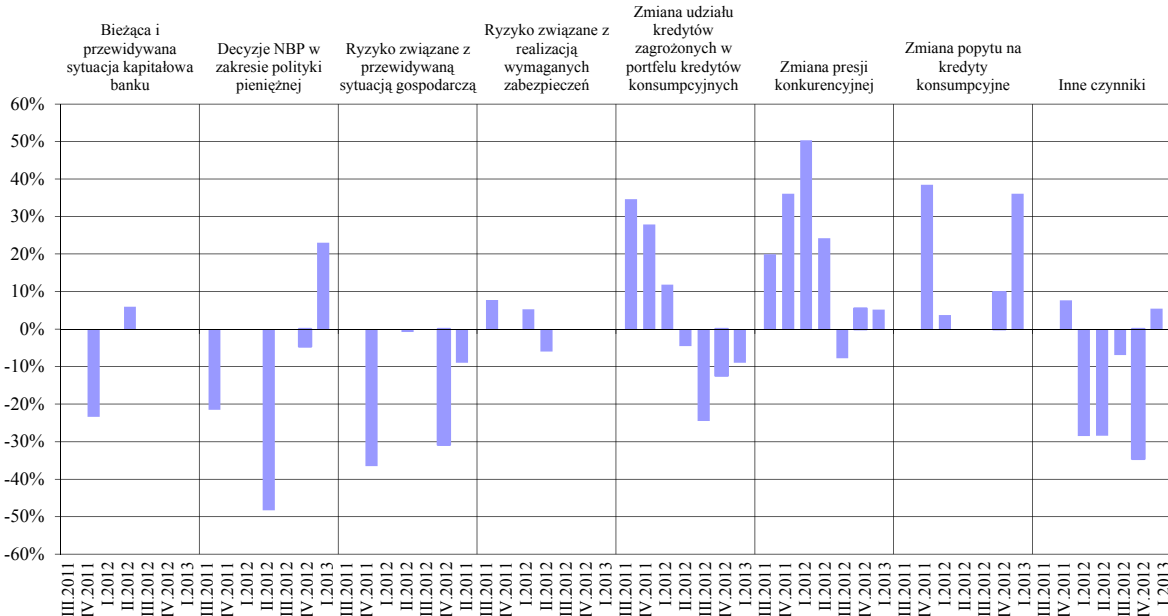

W opinii banków, główną przyczyną złagodzenia polityki kredytowej były zmiany popytu na kredyty konsumpcyjne (procent netto 36%, zob. wykres 10). Niemal jedna czwarta banków wśród przyczyn wymieniła decy-

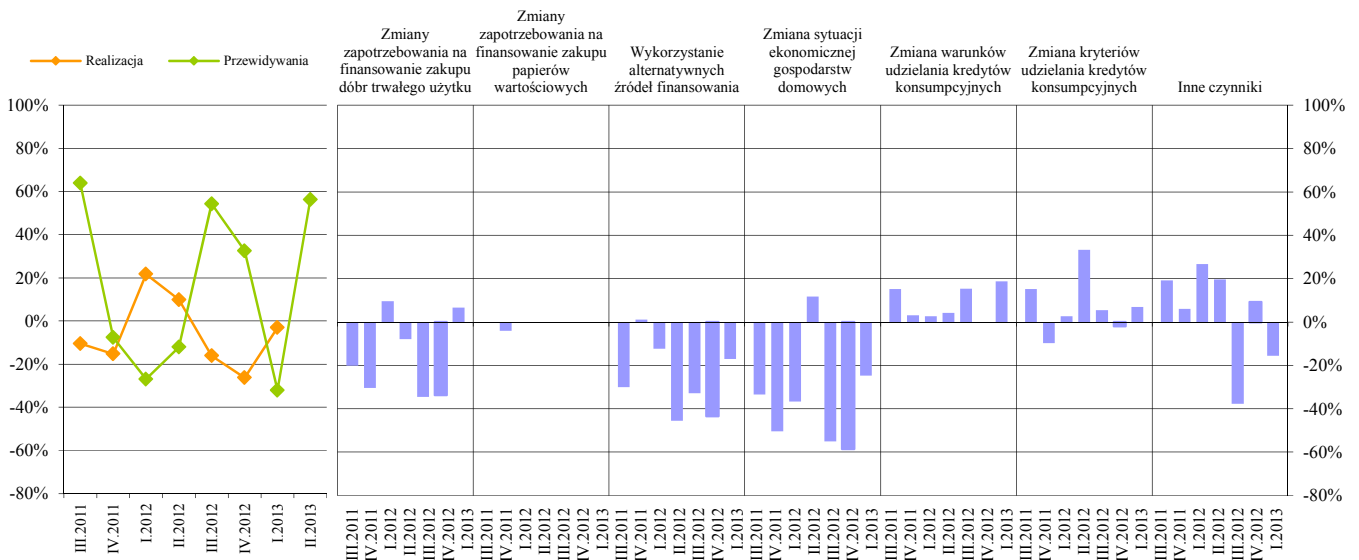
⁴ Zgodnie z definicją stosowaną w ankiecie, wymienione przez banki przykłady zaostrzenia polityki kredytowej dotyczą kryteriów udzielania kredytów. Ze względu na ich błędną klasyfikację przez banki, na wykresie 9 zostały przedstawione w kategorii „Inne warunki”.

zje NBP w zakresie polityki pieniężnej. Pozostałe czynniki nie miały istotnego wpływu na politykę kredytową w segmencie kredytów konsumpcyjnych.

Wykres 10
Przyczyny zmian polityki kredytowej – kredyty konsumpcyjne

Wykres 11
Popyt na kredyty konsumpcyjne i przyczyny jego zmian

W ujęciu netto ankietowane banki nie odczuły istotnych zmian popytu na kredyty konsumpcyjne w I kwartale 2013 r. (zob. wykres 11). Odpowiedzi banków były jednak zróżnicowane – około 20% ogółu banków stwierdziło spadek popytu (z czego około jedna czwarta określiła go jako znaczny), zaś około 17% ogółu banków odnotowało wzrost popytu w tym segmencie. Na koniec IV kwartału 2012 r. banki oczekiwały spadku popytu na kredyty konsumpcyjne.

Zdaniem banków zmniejszył się popyt na kredyty konsumpcyjne w dalszym ciągu wynika głównie ze zmian sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych (procent netto około -25%). Jednocześnie jedna piąta *ogółu* banków uznała ten czynnik za wspierający popyt na kredyty konsumpcyjne. Podobnie jak w poprzednich kwartałach istotną rolę odgrywało wykorzystanie alternatywnych źródeł finansowania (procent netto około -17%), przede wszystkim kredytów z innych banków. Około 16% banków zwróciło uwagę na czynniki nieuwzględnione w ankiecie, do których zaliczyły zmiany w systemie sprzedażowym.

Banki, które odczuły wzrost popytu na kredyty konsumpcyjne, tłumaczyły to złagodzeniem warunków udzielania tego rodzaju kredytów (procent netto około 19%). Pozostałe czynniki nie miały istotnego wpływu na popyt na kredyty konsumpcyjne.

W II kwartale 2013 r. banki przewidują złagodzenie polityki kredytowej w zakresie kredytów konsumpcyjnych (procent netto około 39%, zob. wykres 9). Brak zmian polityki kredytowej w tym segmencie zadeklarowało około 60% *ogółu* banków.

Ponad połowa banków oczekuje wzrostu popytu na kredyty konsumpcyjne w nadchodzącym kwartale (procent netto około 56%, zob. wykres 11).

Załącznik 1

Metodyka

Wyniki ankiet prezentowane są w postaci struktur, tzn. odsetka banków, które wybrały daną opcję odpowiedzi na poszczególne pytania. Odpowiedzi banków są wazone udziałem danego banku w segmencie rynku, którego dotyczy pytanie. Wazenie odpowiedzi poszczególnych podmiotów jest często stosowanym rozwiązaniem przy opracowywaniu wyników ankiet typu jakościowego¹.

Znaczenie poszczególnych banków w danym segmencie rynku reprezentują udziały należności danego banku w należnościach wszystkich 27 banków, które odpowiedziały na ankietę, w rozbiciu na poszczególne kategorie należności. Poniższa tabela prezentuje segment rynku, którego dotyczą poszczególne pytania i kategorię należności, która posłużyła do obliczenia udziałów poszczególnych banków w danym segmencie rynku.

Tabela 1

**Segment rynku i odpowiadająca mu kategoria należności
uwzględniona przy liczeniu wag**

Nr pytań	Segment rynku	Kategoria należności
1, 4, 6, 7	Kredyty krótkoterminowe dla małych i średnich przedsiębiorstw	Należności od małych i średnich przedsiębiorstw o pierwotnym terminie realizacji do 1 roku łącznie z rachunkiem bieżącym
1, 4, 6, 7	Kredyty krótkoterminowe dla dużych przedsiębiorstw	Należności od dużych przedsiębiorstw o pierwotnym terminie realizacji do 1 roku łącznie z rachunkiem bieżącym
1, 4, 6, 7	Kredyty długoterminowe dla małych i średnich przedsiębiorstw	Należności od małych i średnich przedsiębiorstw o pierwotnym terminie realizacji powyżej 1 roku
1, 4, 6, 7	Kredyty długoterminowe dla dużych przedsiębiorstw	Należności od dużych przedsiębiorstw o pierwotnym terminie realizacji powyżej 1 roku
2, 3, 5	Kredyty dla przedsiębiorstw ogółem	Należności ogółem od przedsiębiorstw i spółek państwowych, przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni i przedsiębiorców indywidualnych
8, 9, 10, 13, 14, 16, 17	Kredyty mieszkaniowe dla gospodarstw domowych	Kredyty mieszkaniowe dla osób prywatnych
8, 11, 12, 13, 15, 16, 17	Kredyty konsumpcyjne i inne dla gospodarstw domowych	Należności ogółem od osób prywatnych pomniejszone o kredyty mieszkaniowe dla osób prywatnych

Uwaga: Wszystkie kategorie należności dotyczą rezydentów.

Źródło: NBP.

Poszczególnym odpowiedziom przypisywana jest zatem waga, będąca udziałem banku w danym

¹ Por. M. Bieć „Test koniunktury. Metody, techniki, doświadczenia”, Prace i materiały Instytutu Rozwoju Gospodarczego, Nr 48, SGH, 1996, str. 71-114.

segmencie rynku. Przy liczeniu wag uwzględniono średni stan należności danej kategorii w pierwszym i drugim miesiącu kwartału poprzedzającego kwartał, którego dotyczy ankieta.² Jeżeli bank w którymś z pytań wybrał opcję odpowiedzi „nie dotyczy”, przypisywano mu wagę 0. W ten sposób przy liczeniu struktur dla poszczególnych pytań uwzględniono jedynie te banki, które są aktywne w danym segmencie rynku.

Oprócz struktur dla każdej odpowiedzi policzono tzw. procent netto, który jest różnicą między odsetkiem odpowiedzi pokazujących przeciwne kierunki zmian. Wielkość ta pokazuje zatem ogólną tendencję w danym segmencie rynku. Sposób liczenia procentu netto dla poszczególnych pytań zawiera tabela 2.

Tabela 2

Sposób liczenia procentu netto

Nr pytań	Definicja procentu netto
1, 2, 8, 9, 11	Różnica między sumą odpowiedzi „znacznie złagodzone” i „nieznacznie złagodzone” a sumą odpowiedzi „znacznie zaostrzone” i „nieznacznie zaostrzone”. Ujemny wskaźnik oznacza tendencję do zaostrzania kryteriów
3, 10, 12	Różnica między sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej” i „nieznaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej” a sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej” i „nieznaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej”. Ujemny wskaźnik oznacza, że dany czynnik w większym stopniu przyczynił się do zaostrzenia niż złagodzenia polityki kredytowej.
4, 13	Różnica między sumą odpowiedzi „wzrósł znacznie” i „wzrósł nieznacznie” a sumą odpowiedzi „zmniejszył się znacznie” i „zmniejszył się nieznacznie”. Dodatni wskaźnik oznacza wzrost popytu.
5, 14, 15	Różnica między sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na wzrost popytu” i „nieznaczny wpływ na wzrost popytu” a sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na spadek popytu” i „nieznaczny wpływ na spadek popytu”. Dodatni wskaźnik oznacza, że dany czynnik oddziaływał na wzrost popytu, ujemny – na spadek.
6, 16	Różnica między sumą odpowiedzi „zostanie znacznie złagodzona” i „zostanie nieznacznie złagodzona” a sumą odpowiedzi „zostanie znacznie zaostrzona” i „zostanie nieznacznie zaostrzona”. Dodatni wskaźnik oznacza oczekiwane złagodzenie polityki kredytowej.
7, 17	Różnica między sumą odpowiedzi „wzrośnie znacznie” i „wzrośnie nieznacznie” a sumą odpowiedzi „zmniejszy się znacznie” i „zmniejszy się nieznacznie”. Dodatni wskaźnik oznacza oczekiwany wzrost popytu.

Źródło: NBP.

² Na czas opracowywania wyników ankiety nie są dostępne dane dotyczące stanu należności w poszczególnych bankach w trzecim miesiącu tego kwartału ze względu na ok. trzytygodniowe opóźnienie w raportowaniu.

Załącznik 2

Ankieta do Przewodniczących Komitetów Kredytowych na temat sytuacji na rynku kredytowym – wyniki szczegółowe

Część 1 - Przedsiębiorstwa

1. Zmiany kryteriów przyznawania kredytów dla przedsiębiorstw w I kwartale 2013 r. (w %). W nawiasach podano zmianę w stosunku do poprzedniego kwartału (w pkt. proc.).

Kryteria kredytów dla przedsiębiorstw	Duże przedsiębiorstwa		Małe i średnie przedsiębiorstwa	
	Kredyty krótkoterminowe	Kredyty długoterminowe	Kredyty krótkoterminowe	Kredyty długoterminowe
Znacznie zaostrzono	0,0% (-2,9)	0,0% (-2,5)	0,0% (-1,3)	0,0% (-6,1)
Nieznacznie zaostrzono	2,9% (-2,5)	10,3% (+7,9)	2,0% (-18,3)	4,8% (-2,5)
Nie zmieniono	95,1% (+3,4)	89,4% (-5,8)	91,6% (+13,2)	93,0% (+6,4)
Nieznacznie złagodzone	2,0% (+2)	0,4% (+0,4)	6,4% (+6,4)	2,2% (+2,2)
Znacznie złagodzone	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)
Procent netto ¹	-0,9% (+7,4)	-9,9% (-5,1)	4,5% (+26,1)	-2,6% (+10,8)

¹ Różnica między sumą odpowiedzi „znacznie złagodzone” i „nieznacznie złagodzone” a sumą odpowiedzi „znacznie zaostrzone” i „nieznacznie zaostrzone”. Ujemny wskaźnik oznacza tendencję do zaostrzania kryteriów.

2. Warunki przyznawania kredytów lub linii kredytowych dla przedsiębiorstw w I kwartale 2013 r. (w %). W nawiasach podano zmianę w stosunku do poprzedniego kwartału (w pkt. proc.).

Warunki kredytu / linii kredytowej dla przedsiębiorstw	Znacznie zaostrożono	Nieznacznie zaostrożono	Nie zmieniono	Nieznacznie złagodzone	Znacznie złagodzone	Procent netto ¹
Marża kredytowa ² (większa marża – zaostrożenie warunków, mniejsza marża – złagodzenie)	0,0% (0)	16,5% (+2,7)	83,5% (-2,7)	0,0% (0)	0,0% (0)	-16,5% (-2,7)
Marża kredytowa dla kredytów obciążonych większym ryzykiem	0,0% (0)	26,2% (+6,4)	73,8% (-6,4)	0,0% (0)	0,0% (0)	-26,2% (-6,4)
Pozaadsetkowe koszty kredytu	0,0% (0)	33,7% (+9,6)	66,3% (-9,6)	0,0% (0)	0,0% (0)	-33,7% (-9,6)
Maksymalna kwota kredytu/linii kredytowej	0,0% (0)	20,2% (+3,6)	79,8% (-3,6)	0,0% (0)	0,0% (0)	-20,2% (-3,6)
Wymagane zabezpieczenia	0,0% (-0,2)	23,6% (+2,7)	76,4% (-2,6)	0,0% (0)	0,0% (0)	-23,6% (-2,6)
Maksymalny okres kredytowania	0,0% (0)	28,1% (+24,7)	71,9% (-24,7)	0,0% (0)	0,0% (0)	-28,1% (-24,7)
Inne warunki ³	0,0% (0)	0,0% (-17,8)	92,0% (+9,8)	8,0% (+8)	0,0% (0)	8,0% (+25,8)

¹ Różnica między sumą odpowiedzi „znacznie złagodzone” i „nieznacznie złagodzone” a sumą odpowiedzi „znacznie zaostrożono” i „nieznacznie zaostrożono”. Ujemny wskaźnik oznacza tendencję do zaostrażania kryteriów.

² Marża - różnica między oprocentowaniem kredytu a rynkową stopą procentową (np. WIBOR 1M).

³ Pojedyncze banki wymieniały złagodzenie wymogów odnośnie dokumentów wymaganych przy kredytach inwestycyjnych oraz w przypadku spółek giełdowych.

3. Przyczyny zmian polityki kredytowej – kredyty dla przedsiębiorstw w % (dotyczy banków, w których zmieniono politykę kredytową w I kwartale 2013 r.). W nawiasach podano zmianę w stosunku do poprzedniego kwartału (w pkt. proc.).

Przyczyny zmian polityki kredytowej - kredyty dla przedsiębiorstw	Znaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej	Nieznaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej	Brak wpływu na zmianę polityki kredytowej	Nieznaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej	Znaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej	Procent netto ¹
Bieżąca lub oczekiwana sytuacja kapitałowa banku	5,7% (+1)	0,0% (-13,1)	94,3% (+12,1)	0,0% (0)	0,0% (0)	-5,7% (+12,1)
Decyzje NBP w zakresie polityki pieniężnej	0,0% (0)	51,9% (+23,3)	44,4% (-26,9)	3,6% (+3,6)	0,0% (0)	-48,3% (-19,6)
Ryzyko związane z przewidywaną sytuacją gospodarczą	0,2% (-22,1)	48,9% (-20)	50,9% (+42,2)	0,0% (0)	0,0% (0)	-49,1% (+42,2)
Ryzyko branży ²	21,1% (-9,8)	28,0% (+5,4)	50,9% (+4,3)	0,0% (0)	0,0% (0)	-49,1% (+4,3)
Ryzyko związane z sytuacją największych kredytobiorców	0,0% (-7,5)	5,9% (-1,7)	94,1% (+9,2)	0,0% (0)	0,0% (0)	-5,9% (+9,2)
Zmiana udziału kredytów zagrożonych w portfolio kredytowym	0,0% (-0,7)	6,2% (-8,9)	93,8% (+9,5)	0,0% (0)	0,0% (0)	-6,2% (+9,5)
Zmiany presji konkurencyjnej ze strony:						
- Innych banków	0,0% (0)	0,0% (-14,8)	94,8% (+9,6)	5,2% (+5,2)	0,0% (0)	5,2% (+20,1)
- Nie-bankowych instytucji finansowych	0,0% (0)	0,0% (0)	100,0% (+0)	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)
- Rynków finansowych (emisje długu lub akcji)	0,0% (0)	0,0% (0)	100,0% (+0)	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)
Zmiana popytu na kredyty dla przedsiębiorstw	0,0% (0)	15,2% (-7,1)	84,8% (+7,1)	0,0% (0)	0,0% (0)	-15,2% (+7,1)
Inne przyczyny ³	0,0% (-0,9)	2,1% (+0,6)	97,9% (+0,2)	0,0% (0)	0,0% (0)	-2,1% (+0,2)

¹ Różnica między sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej” i „nieznaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej” a sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej” i „nieznaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej”. Ujemny wskaźnik oznacza, że dany czynnik w większym stopniu przyczynił się do zaostrzenia niż złagodzenia polityki kredytowej.

² Banki wymieniły następujące branże: budowlaną, transportową, motoryzacyjną, handel detaliczny, przemysł stalowy, branżę związaną z energią odnawialną.

³ Wśród czynników wpływających na zaostrzenie polityki kredytowej banki wymieniły koszty płynności oraz uwzględnienie możliwości wzrostu liczby kredytów zagrożonych w związku z bieżącą sytuacją gospodarczą.

4. Popyt na kredyty i linie kredytowe dla przedsiębiorstw w I kwartale 2013 r. (z pominięciem wahań sezonowych) w %. W nawiasach podano zmianę w stosunku do poprzedniego kwartału (w pkt. proc.).

Popyt na kredyty	Duże przedsiębiorstwa		Małe i średnie przedsiębiorstwa	
	Kredyty krótkoterminowe	Kredyty długoterminowe	Kredyty krótkoterminowe	Kredyty długoterminowe
Zmniejszył się znacznie	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)	1,0% (-0,1)
Zmniejszył się nieznacznie	15,1% (+7,2)	21,3% (+5,3)	8,4% (-1,5)	5,2% (-28)
Nie zmienił się	81,8% (-8,6)	78,7% (-5,3)	89,2% (+6,9)	90,9% (+31,1)
Wzrósł nieznacznie	3,1% (+1,4)	0,0% (0)	2,4% (-5,5)	2,9% (-3)
Wzrósł znacznie	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)
Procent netto ¹	-11,9% (-5,8)	-21,3% (-5,3)	-6,0% (-4)	-3,2% (+25)

¹ Różnica między sumą odpowiedzi „wzrósł znacznie” i „wzrósł nieznacznie” a sumą odpowiedzi „zmniejszył się znacznie” i „zmniejszył się nieznacznie”. Dodatni wskaźnik oznacza wzrost popytu.

5. Przyczyny zmian popytu na kredyty dla przedsiębiorstw w I kwartale 2013 r. (w %).
W nawiasach podano zmianę w stosunku do poprzedniego kwartału (w pkt. proc.).

Przyczyny zmian popytu na kredyty dla przedsiębiorstw	Znaczny wpływ na spadek popytu	Nieznaczny wpływ na spadek popytu	Brak wpływu na zmianę popytu	Nieznaczny wpływ na wzrost popytu	Znaczny wpływ na wzrost popytu	Trudno powiedzieć	Procent netto ¹
Zmiany zapotrzebowania na finansowanie środków trwałych (inwestycji)	1,2% (-11)	94,0% (+37,5)	0,4% (-20,2)	4,4% (-6,3)	0,0% (0)	0,0% (0)	-90,8% (-32,7)
Zmiany zapotrzebowania na finansowanie zapasów i kapitału obrotowego	0,0% (-12,4)	53,2% (+50,2)	5,6% (-34,2)	41,2% (+7,7)	0,0% (-11,3)	0,0% (0)	-12,1% (-41,4)
Zmiany zapotrzebowania na finansowanie związane z fuzjami i przejęciami	0,0% (0)	0,9% (+0,9)	98,2% (-1,8)	0,9% (+0,9)	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (+0)
Zmiany zapotrzebowania na finansowanie związane z restrukturyzacją długu	0,0% (0)	0,0% (-12,4)	98,6% (+22,6)	1,4% (+1,1)	0,0% (-11,3)	0,0% (0)	1,4% (+2,2)
Wykorzystanie alternatywnych źródeł finansowania:							
- Finansowanie z własnych środków	0,4% (-12,1)	36,5% (+9,7)	16,4% (-21,5)	46,6% (+23,9)	0,0% (0)	0,0% (0)	9,7% (+26,3)
- Kredyty z innych banków	21,6% (+21,6)	0,0% (-12,5)	31,3% (-30,8)	47,1% (+21,6)	0,0% (0)	0,0% (0)	25,5% (+12,5)
- Kredyty z nie-bankowych instytucji finansowych	0,0% (0)	0,0% (0)	53,4% (-46,6)	46,6% (+46,6)	0,0% (0)	0,0% (0)	46,6% (+46,6)
- Emisje papierów dłużnych	0,0% (0)	21,7% (+21)	78,3% (-21)	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)	-21,7% (-21)
- Emisje akcji	0,0% (0)	0,0% (+11,3)	53,2% (-0,4)	46,8% (-12,8)	0,0% (0)	0,0% (0)	46,8% (+24,4)
Zmiana warunków udzielania kredytów dla przedsiębiorstw	0,0% (-11,2)	21,8% (+20,5)	32,0% (-33,4)	46,2% (+24,1)	0,0% (0)	0,0% (0)	24,5% (+14,8)
Zmiana kryteriów udzielania kredytów dla przedsiębiorstw	0,0% (-11,2)	21,8% (+20,5)	32,0% (-33,4)	46,2% (+24,1)	0,0% (0)	0,0% (0)	24,5% (+14,8)
Inne czynniki ²	60,6% (+59,3)	0,0% (-26,6)	39,4% (-32,6)	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)	-60,6% (-32,6)

¹ Różnica między sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na wzrost popytu” i „nieznaczny wpływ na wzrost popytu” a sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na spadek popytu” i „nieznaczny wpływ na spadek popytu”. Dodatni wskaźnik oznacza, że dany czynnik oddziaływał na wzrost popytu, ujemny – na spadek.

² Banki wskazywały na wpływ spowolnienia gospodarczego w Polsce.

6. Przewidywania odnośnie zmian w polityce kredytowej w II kwartale 2013 r. – kredyty dla przedsiębiorstw (w %). W nawiasach podano zmianę w stosunku do przewidywań z poprzedniego kwartału (w pkt. proc.).

Polityka kredytowa - kredyty dla przedsiębiorstw	Duże przedsiębiorstwa		Małe i średnie przedsiębiorstwa	
	Kredyty krótkoterminowe	Kredyty długoterminowe	Kredyty krótkoterminowe	Kredyty długoterminowe
Zostanie znacznie zaostrzona	0,0% (0)	0,0% (-2,5)	0,0% (0)	0,0% (-5,5)
Zostanie nieznacznie zaostrzona	16,7% (-0,2)	18,4% (-10,5)	62,5% (+19,5)	63,5% (+22,3)
Pozostanie niezmienną	83,3% (+0,2)	81,6% (+13)	31,5% (-25,4)	31,9% (-21,4)
Zostanie nieznacznie złagodzona	0,0% (0)	0,0% (0)	6,0% (+6)	4,6% (+4,6)
Zostanie znacznie złagodzona	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)
Procent netto ¹	-16,7% (+0,2)	-18,4% (+13)	-56,6% (-13,5)	-58,9% (-12,3)

¹ Różnica między sumą odpowiedzi „zostanie znacznie złagodzona” i „zostanie nieznacznie złagodzona” a sumą odpowiedzi „zostanie znacznie zaostrzona” i „zostanie nieznacznie zaostrzona”. Dodatni wskaźnik oznacza oczekiwane złagodzenie polityki kredytowej.

7. Przewidywania odnośnie zmian popytu na kredyty dla przedsiębiorstw w II kwartale 2013 r. w % (z pominięciem wahań sezonowych). W nawiasach podano zmianę w stosunku do przewidywań z poprzedniego kwartału (w pkt. proc.).

Popyt na kredyty	Duże przedsiębiorstwa		Małe i średnie przedsiębiorstwa	
	Kredyty krótkoterminowe	Kredyty długoterminowe	Kredyty krótkoterminowe	Kredyty długoterminowe
Zmniejszy się znacznie	0,0% (-1,8)	0,0% (-3,7)	0,0% (-7,9)	0,0% (-13,1)
Zmniejszy się nieznacznie	1,9% (-17,6)	17,9% (+6,4)	3,2% (-5,8)	6,6% (-23,1)
Nie zmieni się	95,0% (+18,1)	82,1% (-2,6)	87,8% (+17,1)	91,6% (+39,5)
Wzrośnie nieznacznie	3,1% (+1,3)	0,0% (0)	6,8% (-3,1)	0,5% (-3,2)
Wzrośnie znacznie	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)
Trudno powiedzieć	0,0% (0)	0,0% (-0,1)	2,3% (-0,4)	1,3% (-0,1)
Procent netto ¹	1,2% (+20,7)	-17,9% (-2,7)	3,6% (+10,6)	-6,1% (+33)

¹ Różnica między sumą odpowiedzi „wzrośnie znacznie” i „wzrośnie nieznacznie” a sumą odpowiedzi „zmniejszy się znacznie” i „zmniejszy się nieznacznie”. Dodatni wskaźnik oznacza oczekiwany wzrost popytu.

Część 2 - Gospodarstwa domowe

8. Zmiany kryteriów przyznawania kredytów dla gospodarstw domowych w I kwartale 2013 r. (w %). W nawiasach podano zmianę w stosunku do poprzedniego kwartału (w pkt. proc.).

Kryteria kredytów dla gospodarstw domowych	Kredyty mieszkaniowe	Kredyty konsumpcyjne
Znacznie zaostrzono	2,9% (+0)	0,0% (0)
Nieznacznie zaostrzono	1,5% (-29,9)	9,7% (-36,2)
Nie zmieniono	88,7% (+24,2)	81,8% (+38,6)
Nieznacznie złagodzone	6,9% (+5,6)	8,4% (-2,4)
Znacznie złagodzone	0,0% (0)	0,0% (0)
Procent netto ¹	2,6% (+35,5)	-1,3% (+33,8)

¹ Różnica między sumą odpowiedzi „znacznie złagodzone” i „nieznacznie złagodzone” a sumą odpowiedzi „znacznie zaostrzono” i „nieznacznie zaostrzono”. Dodatni wskaźnik oznacza tendencję do łagodzenia kryteriów.

9. Warunki przyznawania kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych w I kwartale 2013 r. (w %). W nawiasach podano zmianę w stosunku do poprzedniego kwartału (w pkt. proc.).

Warunki kredytu mieszkaniowego	Znacznie zaostrzono	Nieznacznie zaostrzono	Nie zmieniono	Nieznacznie złagodzone	Znacznie złagodzone	Procent netto ¹
Marża kredytowa ² (większa marża - zaostrzenie warunków, mniejsza marża - złagodzenie)	0,0% (0)	25,6% (-10,1)	56,9% (-7,5)	17,5% (+17,5)	0,0% (0)	-8,0% (+27,6)
Marża kredytowa dla kredytów obciążonych większym ryzykiem	0,0% (0)	4,5% (-20)	95,5% (+20)	0,0% (0)	0,0% (0)	-4,5% (+20)
Pozaodsetkowe koszty kredytu	0,0% (0)	3,2% (-17,8)	91,1% (+12)	5,8% (+5,8)	0,0% (0)	2,6% (+23,5)
Wymagane zabezpieczenia	2,9% (+2,9)	0,0% (-5,1)	97,1% (+2,2)	0,0% (0)	0,0% (0)	-2,9% (+2,2)
Wymagany udział własny kredytobiorcy w inwestycji	2,9% (+2,9)	0,0% (-12,1)	95,9% (+8,1)	1,2% (+1,2)	0,0% (0)	-1,7% (+10,5)
Maksymalny okres kredytowania	2,9% (+2,9)	0,0% (-8,1)	95,9% (+4,1)	1,2% (+1,2)	0,0% (0)	-1,7% (+6,4)
Inne warunki ³	0,0% (0)	0,0% (-10,4)	100,0% (+11,3)	0,0% (-1)	0,0% (0)	0,0% (+9,4)

¹ Różnica między sumą odpowiedzi „znacznie złagodzone” i „nieznacznie złagodzone” a sumą odpowiedzi „znacznie zaostrzono” i „nieznacznie zaostrzono”. Ujemny wskaźnik oznacza tendencję do zaostrzania kryteriów.

² Marża - różnica między oprocentowaniem kredytu a rynkową stopą procentową (np. WIBOR 1M).

³ Banki nie wymieniły innych warunków.

10. Przyczyny zmian polityki kredytowej (w %) – kredyty mieszkaniowe (dotyczy banków, w których zmieniono politykę kredytową w I kwartale 2013 r.). W nawiasach podano zmianę w stosunku do poprzedniego kwartału (w pkt. proc.).

Przyczyny zmian polityki kredytowej - kredyty mieszkaniowe	Znaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej	Nieznaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej	Brak wpływu na zmianę polityki kredytowej	Nieznaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej	Znaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej	Procent netto ¹
Bieżąca i przewidywana sytuacja kapitałowa banku	0,0% (0)	0,0% (-17)	100,0% (+17)	0,0% (+0)	0,0% (0)	0,0% (+17)
Decyzje NBP w zakresie polityki pieniężnej	0,0% (0)	0,0% (0)	100,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)
Ryzyko związane z przewidywaną sytuacją gospodarczą	5,4% (+0,5)	0,0% (-18,5)	94,5% (+18)	0,0% (0)	0,0% (0)	-5,5% (+18)
Prognoza sytuacji na rynku mieszkaniowym	0,0% (0)	5,4% (-6,5)	94,6% (+6,5)	0,0% (0)	0,0% (0)	-5,4% (+6,5)
Zmiana udziału kredytów zagrożonych w portfelu kredytów mieszkaniowych	0,0% (0)	5,5% (+0,5)	94,5% (-0,5)	0,0% (0)	0,0% (0)	-5,5% (-0,5)
Zmiana presji konkurencyjnej ze strony:						
- Innych banków uniwersalnych	0,0% (0)	47,8% (+14,3)	27,6% (-35)	24,7% (+20,7)	0,0% (0)	-23,1% (+6,4)
- Innych banków hipotecznych	0,0% (0)	0,0% (-17)	97,7% (+14,7)	2,3% (+2,3)	0,0% (0)	2,3% (+19,3)
- Nie-bankowych instytucji finansowych	0,0% (0)	0,0% (0)	100,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)
Zmiana popytu na kredyty mieszkaniowe	0,0% (0)	0,0% (-28,5)	84,4% (+15,1)	15,6% (+13,3)	0,0% (0)	15,6% (+41,8)
Inne przyczyny ²	5,4% (+5,4)	0,5% (-40,6)	94,0% (+35,2)	0,0% (0)	0,0% (0)	-6,0% (+35,2)

¹ Różnica między sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej” i „nieznaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej” a sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej” i „nieznaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej”. Dodatni wskaźnik oznacza, że dany czynnik w większym stopniu przyczynił się do złagodzenia niż zaostrzenia polityki kredytowej.

² Wśród przyczyn zaostrzenia polityki kredytowej banki wymieniły zmiany polityki kredytowej oraz przewidywania dotyczące wzrostu liczby kredytów zagrożonych w związku z bieżącą sytuacją gospodarczą w kraju.

11. Warunki przyznawania kredytów konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych w I kwartale 2013 r. (w %). W nawiasach podano zmianę w stosunku do poprzedniego kwartału (w pkt. proc.).

Warunki kredytu konsumpcyjnego	Znacznie zaostrzono	Nieznacznie zaostrzono	Nie zmieniono	Nieznacznie złagodzone	Znacznie złagodzone	Procent netto ¹
Marża kredytowa ² (większa marża - zaostrzenie warunków, mniejsza marża - złagodzenie)	0,0% (0)	8,0% (-14,3)	69,2% (-2,4)	22,8% (+16,6)	0,0% (0)	14,8% (+30,9)
Marża kredytowa dla kredytów obarczonych większym ryzykiem	0,0% (0)	0,0% (-5,6)	73,4% (-21)	26,6% (+26,6)	0,0% (0)	26,6% (+32,1)
Pozaadsetkowe koszty kredytu	0,0% (0)	12,5% (+12,5)	79,9% (-20,1)	7,6% (+7,6)	0,0% (0)	-4,9% (-4,9)
Wymagane zabezpieczenia	0,0% (0)	0,0% (0)	100,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)
Maksymalna kwota kredytu	0,0% (0)	4,6% (+4,6)	94,9% (+3)	0,6% (-7,6)	0,0% (0)	-4,0% (-12,2)
Maksymalny okres kredytowania	0,0% (0)	4,6% (+4,6)	87,7% (+1,5)	7,7% (-6,1)	0,0% (0)	3,1% (-10,6)
Inne warunki ³	0,0% (0)	15,8% (-24,9)	80,1% (+22,5)	4,1% (+2,4)	0,0% (0)	-11,8% (+27,3)

¹ Różnica między sumą odpowiedzi „znacznie złagodzone” i „nieznacznie złagodzone” a sumą odpowiedzi „znacznie zaostrzone” i „nieznacznie zaostrzone”. Ujemny wskaźnik oznacza tendencję do zaostrzania kryteriów.

² Marża - różnica między oprocentowaniem kredytu a rynkową stopą procentową (np. WIBOR 1M).

³ Złagodzenie warunków dotyczyło zwiększenia dostępności produktów oraz zmiany zasad interpretacji historii obsługi zaangażowań. Zaostrzenie warunków polegało na zmianie parametrów algorytmów oceny zdolności kredytowej oraz podniesieniu *cut-off* (obniżenie poziomu akceptacji dla klientów o najniższej wiarygodności kredytowej).

12. Przyczyny zmian polityki kredytowej (w %) – kredyty konsumpcyjne (dotyczy banków, w których zmieniono politykę kredytową w I kwartale 2013 r.). W nawiasach podano zmianę w stosunku do poprzedniego kwartału (w pkt. proc.).

Przyczyny zmian polityki kredytowej - kredyty konsumpcyjne	Znaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej	Nieznaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej	Brak wpływu na zmianę polityki kredytowej	Nieznaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej	Znaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej	Procent netto ¹
Bieżąca i przewidywana sytuacja kapitałowa banku	0,0% (0)	0,0% (0)	100,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)
Decyzje NBP w zakresie polityki pieniężnej	0,0% (0)	7,2% (+2,5)	62,6% (-32,8)	30,2% (+30,2)	0,0% (0)	23,1% (+27,7)
Ryzyko związane z przewidywaną sytuacją gospodarczą	9,0% (+9)	0,0% (-30,8)	91,0% (+21,8)	0,0% (0)	0,0% (0)	-9,0% (+21,8)
Ryzyko związane z realizacją wymaganych zabezpieczeń	0,0% (0)	0,0% (0)	100,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)
Zmiana udziału kredytów zagrożonych w portfolio kredytów konsumpcyjnych	0,0% (-12,4)	9,0% (+9)	91,0% (+3,5)	0,0% (0)	0,0% (0)	-9,0% (+3,5)
Presja ze strony konkurencji:						
- Innych banków	0,0% (0)	0,0% (-4,6)	89,6% (+6,6)	10,4% (-2)	0,0% (0)	10,4% (+2,6)
- Nie-bankowych instytucji finansowych	0,0% (0)	0,0% (0)	100,0% (+3)	0,0% (-3)	0,0% (0)	0,0% (-3)
Zmiana popytu na kredyty konsumpcyjne	0,0% (0)	0,0% (0)	63,9% (-26,3)	36,1% (+26,3)	0,0% (0)	36,1% (+26,3)
Inne czynniki ²	0,0% (0)	10,1% (-32,3)	74,4% (+24,6)	15,5% (+7,7)	0,0% (0)	5,4% (+40)

¹ Różnica między sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej” i „nieznaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej” a sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej” i „nieznaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej”. Ujemny wskaźnik oznacza, że dany czynnik w większym stopniu przyczynił się do zaostrzenia niż złagodzenia polityki kredytowej.

² Do przyczyn zaostrzenia polityki kredytowej banki zaliczyły wymogi proceduralne (Rekomendacja T), zaś do przyczyn złagodzenia realizację planów dotyczących udziału w rynku (planowana sprzedaż) oraz podniesienie konkurencyjności oferty.

13. Popyt na kredyty dla gospodarstw domowych w I kwartale 2013 r. w %
(z pominięciem wahań sezonowych). W nawiasach podano zmianę w stosunku do poprzedniego kwartału (w pkt. proc.).

Popyt na kredyty dla gospodarstw domowych	Kredyty mieszkaniowe	Kredyty konsumpcyjne i inne
Zmniejszył się znacznie	23,3% (+18,1)	5,3% (+5,3)
Zmniejszył się nieznacznie	48,2% (+11,7)	14,5% (-20,8)
Nie zmienił się	21,2% (+3,4)	63,5% (+7,7)
Wzrósł nieznacznie	7,2% (-23)	14,7% (+5,8)
Wzrósł znacznie	0,0% (-10,2)	2,0% (+2)
Procent netto¹	-64,3% (-62,9)	-3,1% (+23,2)

¹ Różnica między sumą odpowiedzi „wzrósł znacznie” i „wzrósł nieznacznie” a sumą odpowiedzi „zmniejszył się znacznie” i „zmniejszył się nieznacznie”. Dodatni wskaźnik oznacza wzrost popytu.

14. Przyczyny zmian popytu na kredyty mieszkaniowe w I kwartale 2013 r. (w %).
W nawiasach podano zmianę w stosunku do poprzedniego kwartału (w pkt. proc.).

Przyczyny zmian popytu na kredyty mieszkaniowe	Znaczny wpływ na spadek popytu	Nieznaczny wpływ na spadek popytu	Brak wpływu na zmianę popytu	Nieznaczny wpływ na wzrost popytu	Znaczny wpływ na wzrost popytu	Trudno powiedzieć	Procent netto¹
Prognozy odnośnie sytuacji na rynku mieszkaniowym	12,3% (+12,3)	73,0% (+22,5)	14,7% (-22,4)	0,0% (-12,4)	0,0% (0)	0,0% (0)	-85,3% (-47,1)
Zmiany w wydatkach konsumpcyjnych	0,0% (0)	17,2% (-8,3)	82,8% (+8,3)	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)	-17,2% (+8,3)
Wykorzystanie alternatywnych źródeł							
- Kredyty z innych banków	0,3% (+0,3)	33,1% (+33,1)	66,6% (-21,1)	0,0% (-12,4)	0,0% (0)	0,0% (0)	-33,4% (-45,8)
- Oszczędności gospodarstw domowych	0,0% (0)	0,0% (0)	100,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)
- Inne źródła finansowania	0,3% (+0,3)	0,0% (0)	99,7% (-0,3)	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)	-0,3% (-0,3)
Zmiana sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych	0,0% (0)	85,6% (+54)	14,4% (-54)	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)	-85,6% (-54)
Zmiana warunków udzielania kredytów mieszkaniowych	3,7% (+3,7)	0,0% (-24,8)	87,5% (+12,3)	8,8% (+8,8)	0,0% (+0)	0,0% (0)	5,2% (+29,9)
Zmiana kryteriów udzielania kredytów mieszkaniowych	3,7% (+3,7)	0,0% (-11,3)	87,5% (-1,2)	8,8% (+8,8)	0,0% (0)	0,0% (0)	5,2% (+16,4)
Inne czynniki ²	31,2% (-4,9)	15,2% (-0,4)	51,6% (+17,8)	2,0% (-12,5)	0,0% (-43,9)	0,0% (0)	-44,4% (-81,7)

¹ Różnica między sumą odpowiedzi „znacznym wpływem na wzrost popytu” i „nieznacznym wpływem na wzrost popytu” a sumą odpowiedzi „znacznym wpływem na spadek popytu” i „nieznacznym wpływem na spadek popytu”. Dodatni wskaźnik oznacza, że dany czynnik oddziaływał na wzrost popytu, ujemny – na spadek.

² Do czynników wpływających na wzrost popytu banki zaliczyły oferty promocyjne na kredyty mieszkaniowe. Ograniczenie popytu wynikało z zakończenia programu „Rodzina na swoim” oraz „czynników psychologicznych” (niepewność na rynku pracy, brak perspektyw poprawy sytuacji).

15. Przyczyny zmian popytu na kredyty konsumpcyjne w I kwartale 2013 r. (w %). W nawiasach podano zmianę w stosunku do poprzedniego kwartału (w pkt. proc.).

Przyczyny zmian popytu na kredyty konsumpcyjne	Znaczny wpływ na spadek	Nieznacznym wpływ na spadek popytu	Brak wpływu na zmianę popytu	Nieznacznym wpływ na wzrost popytu	Znaczny wpływ na wzrost	Trudno powiedzieć	Procent netto ¹
Zmiany zapotrzebowania na finansowanie zakupu dóbr trwałego użytku	0,0% (0)	24,8% (-19,5)	43,8% (-1,3)	31,4% (+20,8)	0,0% (0)	0,0% (0)	6,6% (+40,3)
Zmiany zapotrzebowania na finansowanie zakupu papierów wartościowych	0,0% (0)	0,0% (0)	100,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)
Wykorzystanie alternatywnych źródeł finansowania:							
- Kredyty z innych banków	0,0% (0)	34,1% (-26,9)	57,3% (+18,3)	8,6% (+8,6)	0,0% (0)	0,0% (0)	-25,4% (+35,6)
- Oszczędności gospodarstw domowych	0,0% (0)	17,2% (-15,9)	82,8% (+15,9)	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)	-17,2% (+15,9)
- Inne źródła finansowania	0,0% (0)	17,2% (-19)	74,2% (+10,4)	8,6% (+8,6)	0,0% (0)	0,0% (0)	-8,5% (+27,7)
Zmiana sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych	0,0% (0)	45,5% (-13)	33,7% (-7,8)	20,8% (+20,8)	0,0% (0)	0,0% (0)	-24,8% (+33,7)
Zmiana warunków udzielania kredytów konsumpcyjnych	0,0% (0)	0,0% (0)	81,2% (-18,8)	18,8% (+18,8)	0,0% (0)	0,0% (0)	18,8% (+18,8)
Zmiana kryteriów udzielania kredytów konsumpcyjnych	0,0% (0)	0,0% (-5,6)	93,1% (+2,5)	6,9% (+3,1)	0,0% (0)	0,0% (0)	6,9% (+8,7)
Inne czynniki ²	0,0% (-3,9)	24,4% (-4,5)	66,7% (+11,6)	0,0% (-10,7)	8,9% (+8,9)	0,0% (0)	-15,5% (-24,7)

¹ Różnica między sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na wzrost popytu” i „nieznacznym wpływ na wzrost popytu” a sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na spadek popytu” i „nieznacznym wpływ na spadek popytu”. Dodatni wskaźnik oznacza, że dany czynnik oddziaływał na wzrost popytu, ujemny – na spadek.

² Do czynników wpływających na wzrost popytu pojedyncze banki zaliczyły: kampanie reklamowe w mediach, prowadzone w ostatnich miesiącach, działania mające na celu zwiększenie rozpoznawalności marki (m.in. sponsoring imprez sportowych, spotkania z przedsiębiorcami współorganizowane z jednostkami samorządowymi lub izbami gospodarczymi, rewitalizację oddziałów), poprawa standardu obsługi klientów oraz efektywności poszczególnych etapów procesu kredytowego (od momentu sprzedaży poprzez ocenę klienta, monitoring spłat, aż po etap windykacji), akcje cross-sellowe kierowane do istniejących klientów. Spadek popytu wynikał ze zmian w systemie wynagradzania doradców.

16. Przewidywania odnośnie zmian polityki kredytowej w II kwartale 2013 r. (w %) – kredyty dla gospodarstw domowych. W nawiasach podano zmianę w stosunku do przewidywań z poprzedniego kwartału (w pkt. proc.).

Polityka kredytowa - kredyty dla gospodarstw domowych	Kredyty mieszkaniowe	Kredyty konsumpcyjne
Zostanie znacznie zaostrzona	0,0% (0)	0,5% (+0,5)
Zostanie nieznacznie zaostrzona	1,5% (-8,9)	0,0% (-6,3)
Pozostanie niezmienną	72,2% (-16,1)	59,5% (-17,6)
Zostanie nieznacznie złagodzona	26,3% (+25)	39,9% (+23,4)
Zostanie znacznie złagodzona	0,0% (0)	0,0% (0)
Procent netto¹	24,9% (+33,9)	39,4% (+29,2)

¹ Różnica między sumą odpowiedzi „zostanie znacznie złagodzona” i „zostanie nieznacznie złagodzona” a sumą odpowiedzi „zostanie znacznie zaostrzona” i „zostanie nieznacznie zaostrzona”. Ujemny wskaźnik oznacza oczekiwane zaostrzenie polityki kredytowej.

17. Przewidywania odnośnie zmian popytu na kredyty dla gospodarstw domowych w II kwartale 2013 r. w % (z pominięciem wahań sezonowych). W nawiasach podano zmianę w stosunku do przewidywań z poprzedniego kwartału (w pkt. proc.).

Popyt na kredyty dla gospodarstw domowych	Kredyty mieszkaniowe	Kredyty konsumpcyjne
Zmniejszy się znacznie	0,0% (-24,6)	0,0% (0)
Zmniejszy się nieznacznie	17,4% (-29)	0,0% (-38,3)
Nie zmieni się	61,9% (+34,9)	43,6% (-11,8)
Wzrośnie nieznacznie	18,8% (+18,8)	56,3% (+52,3)
Wzrośnie znacznie	0,0% (0)	0,0% (-2,1)
Trudno powiedzieć	1,9% (-0,1)	0,0% (0)
Procent netto¹	1,4% (+72,4)	56,3% (+88,4)

¹ Różnica między sumą odpowiedzi „wzrośnie znacznie” i „wzrośnie nieznacznie” a sumą odpowiedzi „zmniejszy się znacznie” i „zmniejszy się nieznacznie”. Dodatni wskaźnik oznacza oczekiwany wzrost popytu.